

УДК 656.13

ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗМІРІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ І ФІРМ

студ. Сальніков Є.К, проф. Бекетов Ю.О.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет
salnikovego@gmail.com

Основою вибору теми стало питання того що в Україні відсутнє розуміння професійного керування АТП. В багатьох роботах було проаналізовано ринок вантажних перевезень України та за кордоном [1-6], з яких можна зробити висновки: рухомий склад, який експлуатується в Україні в порівнянні з закордонним, значно застарів і це призвело до зниження якості та рентабельності на ринку вантажних перевезень.

Аналіз рухомого складу, який використовують для вантажних перевезень на території нашої країни, встановив що 44 відсотки вантажівок мають рік виготовлення з 2000-2005 років. Вантажівки, які використовують на території Європи та мають рік виготовлення з 2010-2015, що складає 30% від загальної кількості. На рентабельність в перевезення суттєво впливаю вік транспортного засобу (ТЗ) та їх кількість у власності підприємства, тому був проведений кількісний аналіз підприємств, які працюють на території нашої держави. Встановлено що 46% АТП мають у власності від 2 до 9 вантажівок ще 34% мають 1 автомобіль.

Підприємства, які відповідають «Європейським розмірам» складають 1,5%, загальна статистика невтішна та вимагає втручання зі сторони держави. Також було встановлено походження автомобілів, які використовують в Україні. Вони були придбані на території Євросоюзу з пробігом приблизно від 400 до 550 тисяч кілометрів. Європейські АТП намагаються замінити ТЗ пробіг яких досяг більше 600 тисяч кілометрів.

В роботі біло проаналізовано результати роботи та сформовані рекомендації, щодо парку рухомого складу АТП 16363; компанія має у власності 51 вантажний автомобіль 44% автомобілів віком 4 роки 36% віком 6 років. Встановлено що 22% вантажівок потрібно замінити для максимальної ефективності використання ресурсів ще через 3 роки потрібно замінити 34% транспортних засобів. Пропонується розробити план оновлення рухомого складу для вирішення цього питання. На рисунку 1 наведено графік на якому зображено як буде зменшуватися дохід за 8 років використання вантажного автомобіля.

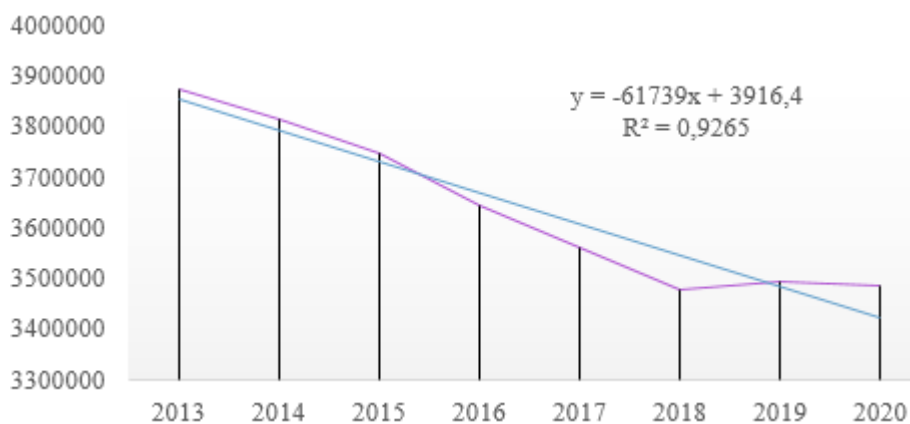

Рисунок 1 – Зміна рівня доходу підприємства за роками

Через 5 років рекомендовано замінити вантажівку через те що дохід буде стрімко зменшуватися і ще через 3-5 років транспортний засіб вже буде важко продати та отримані кошти вкласти в новий автомобіль. За 5 років використання транспортного засобу пробіг складає від 600 до 1020 тисяч кілометрів.

Рентабельність за 10 років використання транспортного засобу зменшуються з 12 відсотків до 6-7 (рис.2).

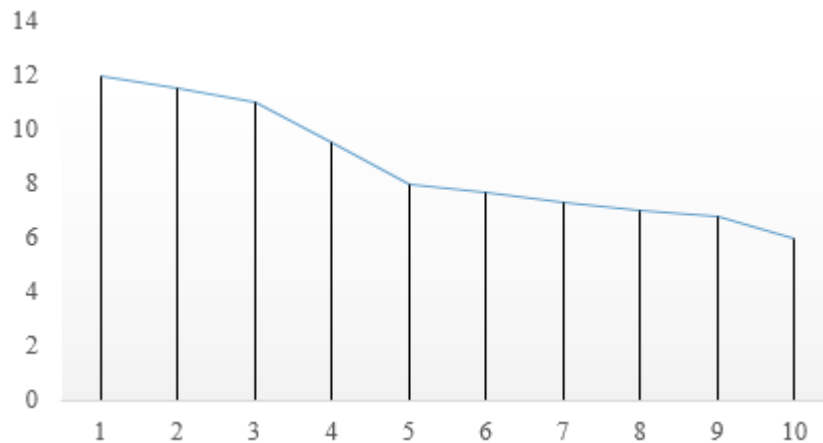

Рисунок 2 – Зміна рентабельності підприємства

Якщо замінити транспортний засіб через 5 років рентабельність можливо тримати на рівні від 12 до 8 відсотків. Такі показники свідчать про раціональність використання ресурсів підприємства та є «Європейськими».

Розроблена модель чорної скрині функціонування АТП (рис.3). Приведені вхідні параметри: вік ТЗ, ресурс двигуна та пробіг ТЗ. Зовнішніми параметрами є економічні фактори та кисть заявок на перевезення.

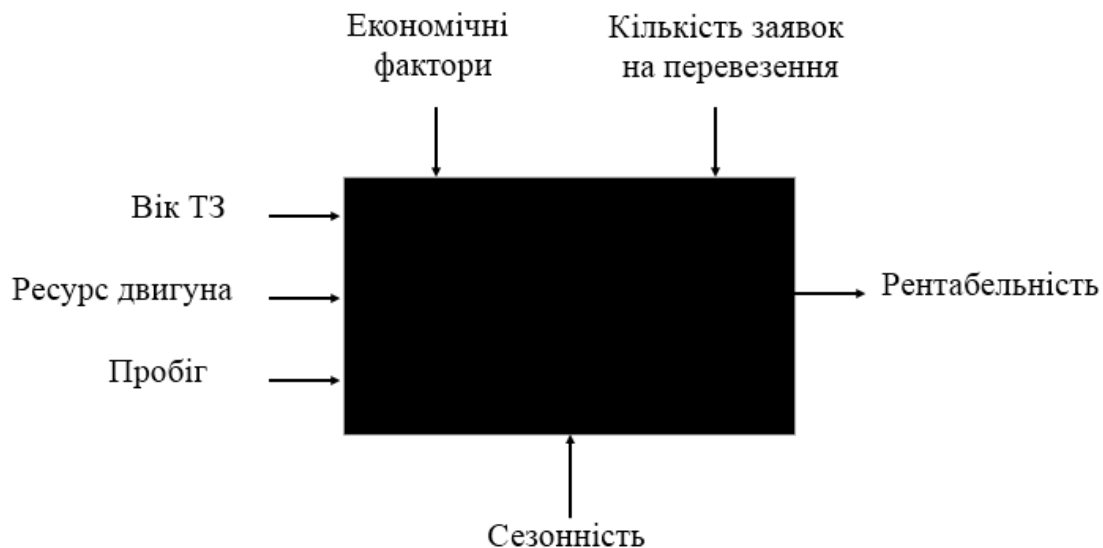

Рисунок 3 – Модель «чорна скриня» функціонування АТП

За результатами дослідження рекомендовано впровадити наступні заходи: планове оновлення парку рухомого складу, рівномірний розподіл запитів на перевезення, планове обслуговування ТЗ та систему мотивації працівників.

Література.

1. Курников І.П Технологічне проектування підприємств автомобільного транспорту: Навч. посібник / І.П Корольов М.К Токаренко В.М Курников І.П. : Вища шк., 1993. 191с.
2. Макрович. А.З Техніко-економічне обґрунтування будівництва підприємств автомобільного транспорту 1974, 152 с.
3. Тихоміров Н.Н Техніко-економічне дослідження і проектування автотранспортних підприємств Вид-во “Транспорт”, 256 с.
4. Volkov, V., Taran, I., Volkova, T., Pavlenko, O., & Berezhnaja, N. (2020). Determining the Efficient Management System for a Specialized Transport Enterprise. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 4, pp. 185-191.
5. Копытков, D., Pavlenko, O., Kalinichenko, O. A technique to determine the optimum package of logistic services provided by the transport and logistics centre. *Modern Management: Logistics and Education. Monograph*. 2018. P. 150-157.
6. Статистичний щорічник України за 2007 рік / За ред. О. Т. Осауленка. К.: Видавництво «Консультант», 2008. 571 с.